

Svenska uppfinningar tvingas utomlands

Många uppfinnare tvingas utomlands för att få stöd till kommersiell produktion.

Det påståendet bekräftades vid ett seminarium arrangerat av kommissionen för hållbar utveckling i slutet av juni.

Volvos koncernchef, Leif Johansson, menade att det är svårt att få till stånd demonstrationsanläggningar och utveckla skalbar teknik i Sverige.

Han jämförde med USA. Där får nystartade företag 5-6 gånger så mycket medel från staten och olika lokala myndigheter jämfört med företag inom EU.

– Ett annat problem i Sverige är de många gånger utdragna rättsliga processerna när nyetablering av produktion överklagas. Vindkraften borde få en egen rättslig omkörningsfil för att påskynda processen, sa Leif Johansson.

UR MILJÖSYNPUNKT var han positiv till en global spridning vid etablering av ny industri. Men ur svenskt perspektiv är det naturligtvis bra när nya företag etablerar sig i Sverige.

Enligt Christian Azar, miljöforskare på Chalmers, måste det bli dyrare att använda kol om miljövänliga energialternativ ska kunna konkurrera.

– En ordentlig satsning på solceller och vindkraft skulle göra att tekniken blir billigare. Det behövs stöd

till entreprenörer som vill lansera miljövänlig teknik, sa Christian Azar.

Svenska forskare har utvecklat miljövänlig teknik för bland annat belysning, transporter och elproduktion. I flera fall har de tvingats utomlands för att få till stånd en tillverkning.

ETT AV FÖRETAGEN är Solibro Research som utvecklar solceller. Tekniken har utvecklats i Uppsala. Nu kommer de första solcellerna snart på marknaden men de ska tillverkas i Tyskland.

En av förgrundsgestalterna är Marika Edoff, forskare på Ångströmlaboratoriet i Uppsala. En väg att öka intresset för solceller i Sverige menade hon vore att tekniken förses med ett certifieringssystem.

– En annan åtgärd vore att låta elmätarna gå baklänges hos dem som har egna solceller som kan leverera ström till nätet.

Seabased är ett forskningsbaserat företag, som utvecklar vågkraftverk för elproduktion. Initiativtagare är Mats Leijon, elkraftforskare och ansvarig för projektet.

Han var optimistisk om teknikens framtid, men kritisk till de statliga satsningarna på energiteknisk forskning som han menade var för små.

Forskaren Marika Edoff har lett utvecklingen av Solibros solceller i Uppsala. Snart ska de tillverkas i kommersiell skala men det kommer att ske i Tyskland.

– Vågkrafttekniken är fortfarande på experimentstadiet. Fortum och Vattenfall har redan visat intresse. Det är väsentligt att få igång exporten men det är viktigt att först lyckas i Sverige. Tidigast om ett par decennier kommer vågkraftverken att vara en realitet, sa Mats Leijon.

Batteritillverkaren EFF-Power har sin tillverkning förlagd till Österrike. Batterierna är baserade på en hybridteknik som fordonsindustrin är intresserad av. Det är ett miljövänligt batteri som är billigare än litiumbatterier.

- I SVERIGE GÅR utvecklingen för sakta. Krafttag krävs för att vända klimatutvecklingen men ofta saknas kunskaper om vad som måste göras, sa Per Svanteson vd EFF-Power.

Marcus Fransson, vd Parans Daylight, ville ha statligt stöd till export av ny teknik. Företaget har utvecklat belysningsteknik som förser lokaler med naturligt ljus via fiberoptik.

– Den vanliga belysningen är en av de stora miljöbovarna. Den ger heller inte samma hälsoeffekt för oss människor som naturligt ljus, sa Marcus Fransson.

Det internationella intresset för uppfinningen ökar men frågan är hur länge produktionen kommer att finnas kvar i Sverige när det behövs stora investeringar för att skala upp produktionen.

Kenneth Leverbeck 08-791 29 76,
kl@iva.se

